

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 22

84. ÅRGANG
25. NOVEMBER

1972

OM FILMKONTROLLEN

(SISTE SIDE)

RADIKAL TONE?

(SIDE 340)

«VI LEVER BLANT DØPTE HEDNINGER»

(SIDE 344)

DEN EGENTLIGE STRIDEN

(SIDE 342)

Søndag den 26. november overføres en katolsk ungdomsmesse på Mariaholm i fjernsynet. Sendingen starter kl. 18.50.

Bispesynode først i 1974

Bispesynodens råd har anbefalt for paven at Synoden herefter bare kommer sammen i Roma hvert tredje år, ikke som hittil hvert annet år. Rådet ber i henhold til dette om at paven kaller sammen til en Bispesynode i 1974.

Et kommunike fra Vatikanet forteller at rådet har oversendt til Paul VI en liste over de forslag til debattemner som bispekonferanser verden over har sendt inn, uten å angi nærmere hvilke emner dette er.

På velinformert hold i Roma sies det at familiespørsmål — kvinnes stilling, barns rettigheter, abortspørsmålet og skilsmisseproblemene — står øverst på listen.

ADVENT- NUMMER

Vårt julenummer kommer datert den 9. desember, bl. a. for å rekke postsendingene — og vi kaller nummeret ganske enkelt for et ADVENT-NUMMER:

■ På listen over det vi antagelig har å tilby står en artikkel av biskop Gran som vi har kalt KONKRETE RESULTATER?, advent- og julestoff og bilder samt for eks.:

■ MOT LYSET, GJENNOM ET SKREM-
MENDE MØRKE.

■ PAPISTENES VAKRE «FIENDE».

■ INTERVJU MED VERA HENRIKSEN.

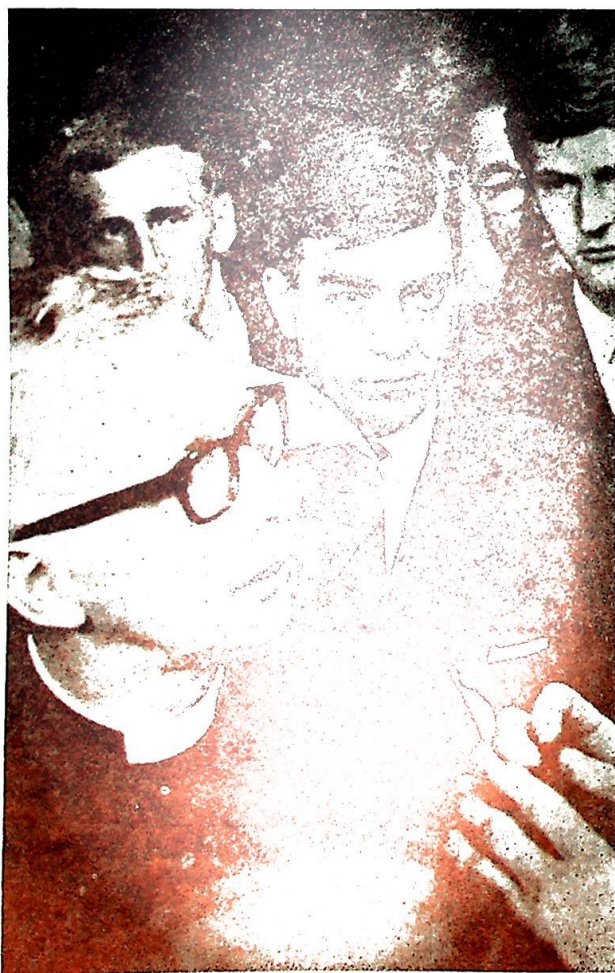
■ VÅR VENN JOHANNES.

■ Dessuten KLOVN, FILM, NYHETER
m.m.

MINNEORD OV

Kirkeåret går ut om noen dager, og det er kanskje anledning til å berøre enkelte bestemte trekk ved 1972. Såvidt undertegnede oppfatter det, har året i vårt lille katolske miljø ofte vært preget av rent politiske motsetninger, intoleranse og ytterligere svikt i fellesskapet. Vi har alle skyld i at det i disse månedene er skapt nye skillelinjer, og vi har alle ansvar for å gjøre noe med det. I de første årene etter Konsilet var det en tendens til å putte folk i båser som *konservativ* eller *progressiv*, i begge tilfeller ble mange trossfeller uriktig og ganske urettferdig låst fast i disse posisjoner, mens de i virkeligheten ofte sto for syn og meninger som gikk på tvers av slike linjer. Det var akkurat som når man under Konsilet i massemedia delte opp biskopene i de samme grupperinger, mer enn en observatør har siden pekt på at dette var en farlig forenkling. Men nok om det:

Her hjemme brøt EF-strid og politiske interesser inn i dette forenklete mønster — og skapte nye motsetninger og ny forvirring. Alt sammen har fulgt oss i flere måneder nå med ukjærlighet mot hverandre og manglende sans for hva fellesskapet egentlig betyr. Vi har i dette blad etter fattig evne forsøkt å ta inn over oss noen av motsetningene — og har som vanlig høstet spydige bemerkninger og sinte ord, nå fra begge hold. Man hadde regnet redaksjonen som progressiv, men den er ikke revolusjonær. Vi hadde erklært at vi var lykkelige for den nye frihet som Konsilet hadde skapt i den katolske kirke, og vi har som alle elsket den gamle pave Johannes — men samtidig gjør vi som vi også vil være trofast mot Paul VI. Er ikke dette en ganske besynderlig opptreden? Er denne redaktør en frafallen progressiv? Eller en lurendreier som forsøker å holde seg inne med the Establishment? Eller en som

«...så ut til at man ofte i høy grad manglet almindelig kristen kjærlighet i noen av de sammenstøt som fulgte.»

intet våger? Man kan velge og vrake i spydigheter — og på den måten ennå en stund holde fast ved den dype forvirring som sekkebetegnelsene progressiv og konservativ opprinnelig skapte.

På engelsk har man et utmerket ord for det som øyensynlig skjer i Kirken akkurat i dag. POLARITY. Ordet betyr motsetningsforhold mellom to poler, og en tendens til å vokse i to retninger. Kløften mellom de gamle sekkebetegnelser utvides. Trosfeller grupperer seg og oppfatter seg som avantgarde eller som de siste på skansen, i forakt, medynk og noe som ærlig talt enkelte ganger uhyggelig minner om hat mot anderledes tenkende. Mot de som kanskje er mer forsiktige en dem selv av natur, eller mot dem som er utålmodige. Egentlig er dette en deprimerende situasjon hvis det ikke var for noe annet, at det tvers gjennom vårt akk så menneskelige mønster, anes noe nytt.

En av amerikansk katolisismes ledende talsmenn fra legfolks rekker, Martin Work, en av de to amerikanske medlemmer av Vatikanets legmannsråd, pekte nylig på at det alt er tegn på en veldig åndelig fornyelse og fordykning i Guds folk. Og denne bevegelsen vil vise seg å være mye sterkere enn dagens *polarity*, dette nedslående trekk etter Vaticanum II. Den enkelte katolikk fikk virkelig frihet i og med Konsilet, men dessverre førte dette ofte til polarisering mellom legfolk og prest, mellom prester og biskoper osv. Og det så ut til at man ofte i høy grad manglet alminnelig kristen kjærlighet i noen av de sammenstøt som fulgte.

Konsilet åpnet store muligheter for det katolske legfolk, men det virker som om de ennå ikke har grepet dem, sier Martin Work. Og siden dette altså er noen mineord over året 1972, får vi bare erklære oss enig i det. Men kanskje er det nettopp fra det samme legfolks rekker at den indre fornyelse og fordykning i evangelium og sakramenter vil komme, den som mildt vil blåse bort strider og motsetninger?

A. R.

KRISTIN

En stor begivenhet på bokmarkedet de siste ukene har vært Aschehougs nyutsendelse av **Kristin Lavransdatter** i forbindelse med sitt jubileum. Verket er gjennomillustrert av maleren Håkon Stenstadvold som i flere år har arbeidet med oppgaven og som nå kan høste mange lovord og anerkjennelse for løsningen av den. Samtidig med boken kom ut, ble det i Oslo arrangert en utstilling av tegningene.

Resolusjon fra en katolsk ungdomsgruppe i Oslo

St. Olavs redaksjon har mottatt følgende resolusjon, vedtatt på et møte i «Ungdommens Caritas».

«*Katolsk ungdom i Oslo anbefaler Caritas Norge å støtte PAIGC (Det Afrikanske Uavhengighetspartiet For Guinea-Bissau og Kapp-Verde-øyene) i portugisisk Guinea Bissau. Vi synes det er viktig at en organisasjon med slagordet «for en frigjørende barmhjertighet» støtter bevegelse som tar sikte på å frigjøre mennesket økonomisk, sosialt og politisk.*

Vi synes det er på tide at Caritas Norge inntar et klart standpunkt mot enhver form for kolonialisme, og en støtte til PAIGC ville markere et slikt standpunkt. Samtidig mener vi det er viktig at Caritas Norge fordømmer norsk samarbeid med Por-

tugal, spesielt slik det kommer til uttrykk gjennom NATO, så lenge Portugal fortsetter sin politikk overfor de afrikanske områder.

PAIGC kjemper mot den bestialske portugisiske kolonimakt, og har allerede, med folkets støtte, frigjort 2/3 av Guinea-Bissau fra det portugisiske terrorveldet.

PAIGC kjemper for nasjonal selvstendighet for folket i Guinea-Bissau og for folket på Kapp-Verde-øyene, for økonomisk og politisk selvstendighet, planlagt økonomi og planlagt utvikling av produksjonen.

Vi anbefaler Caritas Norge å støtte PAIGC i denne 100 % legitime og rettferdige kamp, ved budsjetbevilgninger eller ved Nordisk Fasteaksjon 1973.

EN RADIKAL TONE?

AV ARNO GERRITSMA, OFM

Ordet radikal er ikke så lite belastet i våre dager. Men det er ikke til å komme utenom at Jesus fra Nasareth i sin tid og i sitt miljø forkynte meget radikale meninger i en radikal tone.

Han var da heller ikke populær hos alle. Ikke minst de ledende menn i samfunnet kunne nok styre sin begeistring for Ham. Vi kan gjerne slå opp evangeliet på de steder hvor Jesus taler om fromhet, om religiøs praksis, om innstillingen til lover og paragrafer, om vurderingen av synd og synder. Disse bibelsteder taler et meget klart sprog i denne forbindelse.

Jeg tror at vi ikke skal glemme dette. Det er nemlig ikke så få mennesker som får en vond smak i munnen så snart de hører ordet radikal. Dette gjelder både kristne og ikke-kristne. Også innen kristne kretser er man redd for radikale idéer, også der frykter man en radikal tone. Dette til tross for at Herren i sin tid forkynte et meget radikalt budskap.

Hvorledes må så denne angst forklares? Er det kanskje fordi de radikale tanker vi blir konfrontert med innebærer berettiget kritikk mot oss? Er vi redde fordi en bestemt radikal holdning betyr en utfordring til oss som vi ikke tør ta opp?

Kanskje vi blir irritert på samme måte som mange følte seg irritert av profeten fra Nasareth?

Jesus stiftet en god del uro med sitt budskap. Han refset. Han talte om sverdet, om storm og ild.

Også de første kristne var i flere århundreder et irritasjonsmoment, en anstøtsten for det samfunnet de levde i. De rørte med sine radikale tanker og sin radikale holdning i folks dårlige samvittighet. Dette må stemme oss til ettertanke. For: Hvis vi som kristne ikke lenger har en appell, hvis vi ut fra evangeliet ikke lenger retter den nødvendige kritikk og heller ikke mer bringer de nødvendige impulser som vår tid og vårt miljø trenger, da må man vel ha lov til å spørre om ikke kristendommen mu-

Vår Herre stiftet en god del uro med sitt budskap, skriver pater Arno i denne lille artikkelen — fordi Hans ord var radikale for tilhørerne. Men har alle uttrykk for dagens radikalisme den rette bakgrunn?

ligens har havnet i en blindgate. Det er nemlig et spørsmål om evangeliet og radikalisme egentlig kan skilles fra hverandre. Evangeliet rager høyt over det middelmådige. Det har et budskap så vel til den største helgen som til den største synder — og begge to befinner seg som regel i den radikale sone. De befinner seg i en situasjon hvor det dreier seg om et enten eller.

Når vi så ser det slik, skulle det vel neppe være noe i veien for at kristendom og radikalisme gjerne kan gå hånd i hånd. Men vi må huske spesielt på dette:

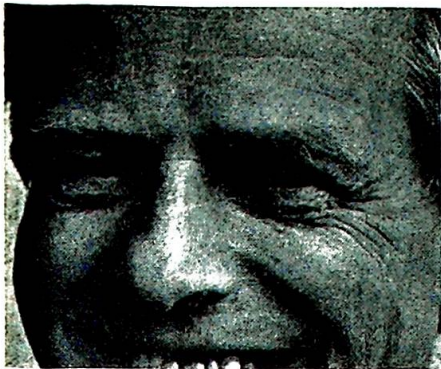
Kristendommen stiller en vesentlig betingelse til en radikal holdning. En slik holdning må nemlig ha tilstrekkelig bakgrunn og den må bæres av de rette motiver.

Når Jesus bruker en radikal tone, kommer den rett fra et sterkt engasjert hjerte som gjennomskuer falskhet, urettferdighet og ubarmhjertig-

het bak vakre fasader av ytre fromhet og edelmodighet. Han kunne trygt fremsette sin strenge kritikk fordi Hans radikale tone hverken manglet innhold eller dybde. Han sto ved sin holdning for det Han sa og krevde. Han kunne med god samvittighet sette en radikal strek over lover og paragrafer fordi Han tok selve grunnloven — du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og din neste som deg selv — høyst alvorlig. Og der er vi inne på noe:

Ikke alle uttrykk for radikalisme har den rette bakgrunn. Herren rettet skarp kritikk mot sitt miljø, men Hans kritikk var inspirert av den rette holdning. Det er vel også derfor at Han aldri brøt med sitt miljø. Han meldte seg ikke ut av det miljø Han kritiserte. Han holdt fortsatt kontakt med sine og besøkte regelmessig tempelet og viste stor respekt for og hensyn til den alminnelige, oppriktige jøde som i ærlig overbevisning og uten pretensjoner holdt seg til den gamle tradisjon.

Det tredje standpunkt

Av dr. philos Erik Gunnes

Dette er verdt å merke seg.

Hvis det med radikalisme bare menes å trampe i klaveret, å sjokkere folk, å herje, å knuse, å skape kaos, kan man virkelig begynne å lure på om den overhodet har noen verdi.

Og for oss kristnes vedkommende skal vi særlig merke oss at en radikal tone og holdning under alle omstendigheter skal bære kjærlighetens stempel.

Dr. philos. Jan Brøgger funderer i siste nummer av «St. Olav» over forholdet mellom «antikapitalisme» og kristendom. Det er særlig en erklæring fra en samfunnskritisk katolsk gruppe som har vakt hans harme. I denne erklæringen het det blant annet at gruppen «vil være med og endre maktstrukturen i samfunnet og frigjøre Kirken fra sin solidaritet med det kapitalistiske system». For dr. Brøgger kan dette bare tolkes på én måte. Dette er rendyrket mote-marxisme, et bidrag til det stor hylet fra ytterste venstre. Kapitalismen kunne kanskje være ille på Karl Marx' tid, mener dr. Brøgger videre, men «det kapitalistiske system eksisterer ikke lenger i sin oprinnelige form», og dermed er det ingenting å bekymre seg om lenger. Ikke en stavelse i hans innlegg røper at han kunne tenke seg at der kan være noe synderlig å forandre i våre vestlige samfunn.

At det var skjedd viktige «forandringer med det kapitalistiske samfunn siden Leo XIII's dager» var også Pius XI opmerksom på, da han i 1931 sendte ut encyklikaen *Quadragesimo Anno* i anledning av 40-årsjubiléet for den første «sosiale» pavelige encyklika, *Rerum Novarum*. På et avgjørende punkt var Pius imidlertid ikke enig med dr. Brøgger; for ham var ikke disse forandringene til det bedre.

«Det som først og fremst springer i øynene,» skriver han, «er at i våre dager er det ikke bare pengene som samles på ganske få hender, men også en uhyre og despotisk makt. Og disse få eierne er ikke engang virkelige eiere, men bare voktere og forvaltere av betrodde formuer, som de allikevel rår over etter eget forgodtbefinnende.

Helt uhyrlig kommer dette systemet til å virke, når de som har kapitalen i sin makt, også rår over all kreditt og bestemmer hvem som kan få lån. Der ved rår de så å si for kretsløpet i det økonomiske liv, og holder på denne måten næringslivet i sin hule hånd.

Denne konsentrasjon av makt, som er den moderne økonomis kjenne-merke, skyldes den uhemmede frie konkurranse, som bare lar veien frem stå åpen for de sterkeste, hvilket ofte vil si den som tar minst hensyn og har minst samvittighet.

Denne opphopning av maktmidler fører atter til kamp, på tre områder: Kampen om det økonomiske overherredømme, kampen om det politiske maktapparat for å kunne utnytte det i den økonomiske kamp, og endelig kampen mellom statene, idet de forskjellige nasjoner bruker sin statslige styrke og innflytelse til å gjennomtvinge sine borgeres økonomiske interesser, eller i det de, omvendt, bruker sin økonomiske overlegenhet til å avgjøre politiske stridigheter mellom nasjonene...»

Kan dr. Brøgger med hånden på hjertet hevde at disse linjene, i det store og hele, ikke like godt kunne vært skrevet i dag? Undertegnede hører ikke akkurat til dem som bukker og skraper for enhver pavelig encyklika. Men det synes å være på sin plass å minne om ord som disse, i det øyeblikk det reises tvil om katolikkers grunnlag for å bekjempe kapitalismen som system.

Nå er det altså noen som ikke finner det malplasert å anvende denne kritikken på dagens situasjon. Er det så ubegripelig? Det er neppe noen som vil bestride dr. Brøggers påvisning av at vår velstand også danner en del av bakgrunnen for rettsstaten og utviklingen av folkeretten. Vi har kunnet unne oss den luksus å sysle med idéer om alle menneskers frihet, likhet og brorskap, og i begrensede geografiske områder har vi kunnet virkeliggjøre noen fler av disse idéene enn før. Men det er skjedd i en ytterst konfliktfylt «dialog» med det økonomiske system. Og i dag synes det som om systemet er vokst idéen fullstendig over hodet; vi er vidner til en

Forts. side 350

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

HVER 14. DAG

KR. 40,— PR. ÅR

AGE RØNNING:

DEN EGENTLIGE

I gårsdagens og dagens brennpunkt i Europa, Afrika og Asia lever den katolske kirkes prester, ordenssøstre og legfolk daglig som en del av det vi kaller «den stridende kirke». I situasjoner og under forhold som stadig krever mot, utholdenhet og stor tro.

Følgende aktuelle nyhetsmeldinger forteller om disse trosfeller.

BUDAPEST

Håpet om en normalisering av forbindelsene mellom Vatikanet og den ungarske regjering vokser, og det er visse tegn som kan registreres i Kirkens situasjon i Ungarn. Men samtidig er man vidne til økede vanskeligheter for de ungarske katolikker. I løpet av kort tid venter man at de samtaler mellom Vatikanets statssekretariat og den ungarske regjering som fant sted i Budapest i mars, vil bli gjenopptatt i Rom.

En av forutsetningene for en tilnærming mellom regjeringen og Den Hellige Stol er utvilsomt det faktum at Ungarns primas, kardinal Jozsef Mindszenty siste år forlot Budapest etter 15 års eksil i den amerikanske ambassaden og slo seg ned i Wien. Dermed er et besværlig irritasjonsmoment for regjeringen Kadar borte, selv om det fortsatt antagelig er ganske sterk motstand mot å gi de kristne lettelse blant regjeringens og parti-ledelsens medlemmer.

Allerede i februar i fjor kunne paven for første gang på lenge utnevne et antall biskoper til ungarske bispedømmer, og det offisielle ungarske nyhetsbyrået MTI redegjorde med uvanlig stor utførlighet for feiringen av 1000-års minnet for den hellige Stefans fødsel, han som begynte kristningen av landet. Ifølge samme nyhetsbyrå ble det holdt minnegudstjenester i 4 700 katolske kirker i Ungarn, og jubiléets høydepunkt var den valfart som en gruppe ungarske katolikker foretok 18.—27. mai i fjor, da de to ganger ble mottatt i audiens av Paul VI.

Et mørkere syn på den katolske kirkes situasjon i landet har imidlertid professoren i dogmatikk ved det teologiske akademi i Budapest, dr. teol. Tomas Nyiri. I en artikkel i det katolske tidsskriftet «Teologia», sier han at det «kristne» Ungarn i løpet av 25 år er forvandlet til en sosialistisk stat, og at tusenårige institusjoner og

tanker er forandret eller opphørt å eksistere. Og i denne utvikling har det kommet frem indre spenninger som har hatt en ytterst negativ virkning på det kirkelige liv. Bl. a. er tilliten til den teologiske utdannelsen i landet så svekket at omkring halvparten av den ungarske geistlighet ikke lenger er tilfreds med den. Videre, skriver professor Nyiri, kan ingen av biskopene lenger regne med prestenes fulle støtte. «En stor del» av prestene er misfornøyde med sin gjerning og sine arbeidsmuligheter og begynner å tvile på sin virksomhet. Halvparten av prestene lever isolerte, som utstøtte, uten personlige kontakter. De er trette og nedbrutte og kan hverken være levende mennesker eller levende kristne. Ennå mindre kan de

forkynne evangeliet. Dertil kommer at to tredjedeler av prestene er over 50 år, at mangelen på prester øker og at prestens lønn ikke engang når opp til gjennomsnittslønnene for lærere i folkeskolene. Det finnes til og med eksempler på at prestens husholderske har måttet underholde pastorembedet økonomisk, forteller Nyiri.

I følge det katolske nyhetsbyrået i Vest-Tyskland, KNA, har Nyiris artikkel blitt noe av en sensasjon i teologiske kretser i Ungarn. Det pekes på at Nyiri ikke med ett ord nevnte de kommunistiske «fredsprestene» i sin artikkel. Deres virksomhet regnes jo vanligvis som det største problemet og den mest splittende faktor i Ungarns katolske kirkeliv. På grunn av dem kan man for eksempel antagelig betrakte den nylig fattede beslutning om å opprette et permanent sekretariat for det ungarske bispemøtet med skepsis. Den administrative ledelse av sekretariatet er betrodd presten Geza Akos som man regner for et prominent medlem av fredsprestbevegelsen. All den stund hans utnevning skjedde uten innblanding fra myndighetenes side, kanskje til og med på deres anbefaling, skulle man kunne anta at fredsprestenes innflytelse over biskopene snarere nå vil øke enn avta.

HANOI

«Kristne i solidaritet med folket i Vietnam, Laos og Kambodja» heter en organisasjon som holdt sin andre internasjonale kongress i Quebec i Canada i oktober. Det møtte omkring 300 delegerte fra Canada, USA og Europa. Blant arrangørene fant man to katolikker, hjelpebiskop T. Gumbleton fra Detroit og pater H. Bury fra Minneapolis. To katolske prester fra Nordvietnam holdt innlegg på kongressen, dessuten deltok ytterligere en prest og to legmenn fra den nordlige delen av Vietnam i diskusjonene. I følge pastor Nguyen The Vinh fra bispedømmet Phat Diem går det katolske liv videre til tross for bombingene og til tross for mangelen på prester. Det er nå ca. 1.2 millioner katoliker i Nord-Vietnam og pastor Vinh forteller at det er 13 biskoper, derav en erkebiskop, samt rundt 400 prester. Nøyaktige tall er uråd å

STRIDEN

Vi overdriver ofte betydningen av dagens ordstrid i Kirken — og glemmer at det vi kaller den stridende kirke egentlig omfatter noe meget mer. Disse glimt fra noen områder minner oss kanskje om det.

skaffe på grunn av den dårlige innbyrdes kommunikasjon. Mer enn 100 katolske kirker er ødelagt siden bombingene begynte for fullt i april i år. Vinh mente videre at krigen har fremmet økumenisk samarbeide i landet: katoliker, buddhister og ikke-troende er sveiset sammen. Det hender at budhister under messen hjelper oss med å holde vakt mot flyangrep, så vi uforstyrret kan vie oss gudstjenesten, sa han.

Den andre presten, pastor Vo Thank Trinh fra Quang-Ninh fremholdt at katolikkene under de nåværende krigsforhold (oktober 1972) lever under forhold som man vanskelig kan forestille seg. Når det gjelder religionsfriheten «har prestene forsøkt å skape så gunstige forhold som mulig for de kirkebesøkende, samtidig som vi må tenke på vårt lands redning. Vi må få garantert retten til fri utøvelse av religionen, og vi oppmuntrer de troende til å engasjere seg i politikken netopp for å sikre denne frihet».

De nordvietnamesiske delegatene fortalte at det for tiden ikke finnes noen presteseminarer i landet, men at man løser dette gjennom en spesiell metode med «preste-elever». De katolske sognegeistlige bor ikke hver for seg, men vanligvis som tre eller fire prester i ett hus. Her tar de imot unge menn som får teoretisk under-

visning av de eldre prester og praksis ved å hjelpe til i menighetsarbeidet. Gjennom et slikt system har man årlig fått viet 15 nye prester.

Pater Bury som nylig vendte tilbake etter et besøk i Hanoi bekrefter overfor korrespondenten til N. C. News Service de opplysninger som de nordvietnamesiske delegatene ga. Nærmere 700 000 katolikker og to tredjedeler av prestene flyktet til Sydvietsnam da franskmennene forlot de nordlige områder i 1954, sa Bury. Men rundt 800 000 katolikker ble igjen i nord, og deres antall har altså nå økt til 1.2 millioner. En av de største vanskelighetene for de nordvietnamesiske biskoper er Vatikanets dekret fra 1951 om ekskommunisering av den biskop eller prest som støtter en kommunistisk regjering. «Bombeangrepene har imidlertid sveiset nordvietnameserne sammen. For katolikkene er deres kristendom det samme som forsvar av landet.»

KAMPALA

Det later til at alvorlige motsetninger mellom president Anims regjering og den katolske kirke er under oppseiling i Uganda, skriver den engelske ukeavisen «Universe» i forbindelse med Anims utvisning av asiatene og påstandene om invasjoners forsøk av Anims motstandere. Etter at det var sendt ut en pressemelding fra regjeringkansellet om at den katolske kirke i Uganda støttet beslutningen om å utvise asiatene, ga erkebiskop Emanuel Nsubuga av Kampala en erklæring hvor det heter at slike påstander savner et hvert grunnlag. Den eneste måte erkebiskopen kunne få meddelt sin uttalelse på var gjennom det britiske kringkastningsselskapet BBC, aviser og radio i Uganda nektet å bruke erklæringen. En talsman for regjeringen i Kampala beskyldte straks Nsubuga for å være et redskap i britenes hender, og antydte at han under sine siste besøk i presidentpalasset kanskje til og med hadde fått i oppdrag å spionere der. «Landet har ingen nytte av kirkeledere av Nsubugas slag», sa talsmannen. Og observatører mener at den nærmeste fremtid vil vise hvordan forholdet mel-

lom stat og kirke utvikler seg i Uganda.

I Storbritannia har de kristne kirker begynt planer for å ta imot asiatene. Både de katolske biskoper i England og Wales og verdenskirkerådets britiske sekretariat har manet til konkret insats fra de troendes side. Et betydelig antall engelske katolikker har allerede åpnet sine hjem for de fremmede. Erkebiskopen av Westminster, kardinal Heenan, talte 28. september i et hinduistisk tempel i bydelen Golders Green i London hvor han var innbudt. I motsetning til de fleste andre betegnet han asiatenes innvandring som en berikelse av det åndelige liv i Storbritannia. Samtidig oppfordret han alle briter om å ta imot de utviste asiatene på beste måte. Under stort bifall fra de som var til stede viste han til det eksempel som indierne nylig ga under striden om Bangladesh. Historien kommer til å huske og takke dere for at dere til tross for egen fattigdom tok imot ti millioner bengaler, sa han. Det var en sann kristen innsats og et eksempel for oss i Storbritannia når det gjelder å ta gjestfritt imot de som er utvist fra Uganda.

BELFAST

Økumeniske gudstjenester med bønn om fred ble holdt 1. oktober på flere steder i Nord-Irland. Over 3000 katoliker og protestanter kom sammen ved Falls Road Cemetery, en protestantisk kirkegård som ligger rett imot et av de store katolske områdene i Belfast — skueplassen for stadig kamper mellom britiske styrker og IRA. En av talerne, den protestantiske presten Ian Paterson sa det betød «en tomme fremskritt» når det gjelder å bygge bro over kløften mellom Shankill (det protestantiske boligområdet) og the Falls (det katolske.)

I Armagh ble det holdt en gudstjeneste med kardinal Conway og den anglikanske erkebiskop Simms som talere. Nærmere 4000 kristne fra de to kirkesamfunn deltok i denne gudstjeneste som ble holdt i høljende regn.

„Vi lever blant

SIER DANSKE KATOL-

Biskop Hans L. Martensen redegjorde under det danske teologiske prestemøtet i oktober bl. a. for dåpsproblemer i diaspora-situasjonen i Skandinavia:

— Vår tids problematikk er dypt forskjellig fra reformasjonstidens, sa biskopen. — Vi lever i dag blant «døpte hedninger».

Dominikanersøster Mette Andresen som var til stede på møtet som en av representantene for Kateketsentralene i Sverige og Norge har skrevet dette referatet både av biskopens foredrag og hele møtet for ST. OLAV:

«Det danske teologiske prestemøte som finner sted hvert annet år, hadde denne gang som tema «Tro og sakramente» med særlig henblikk på dåp og konfirmasjon. Det danske presteråd hadde allerede året før bedt om at dette måtte bli tatt opp, og dåpsproblematikken ble dessuten drøftet på et møte for prester og søstre i Holthausen i sommer der flere av deltagerne på prestemøtet hadde vært til stede.

Foruten ca. 40 av de prester som har sitt virke i Danmark, var det også inbudt en prest fra Folkekirken, én fra Baptistsamfundet samt representanter fra Kateketsentralene i Sverige og Norge.

I og med at det i dag er oppstått en ny situasjon som gjør at man ut fra nye perspektiver reiser spørsmålet om når dåpen skal meddeles, og at et nytt dåpsrituale er tatt i bruk bør det bl. a. tas opp til vurdering hvilke krav man bør stille til foreldrene på forhånd. Disse spørsmål har allerede i flere år vært oppe til debatt i utlandet, bl. a. i Frankrike der dåpsforberedelsen enkelte steder endog foregår før barnets fødsel.

I sitt glimrende innledningsforedrag, redegjorde biskop Martensen for problematikken i vår egen diasporasituasjon. Etter å ha skissert sakramentsteologiens utvikling fra oldkirken, gjennom middelalder og reformasjon, kom han frem til vår egen tid. Vår tids problematikk er dypt forskjellig fra reformasjonstidens, sa biskopen, — vi lever i dag blant «døpte hedninger». I diskusjonen som fulgte, ble det videre understreket at vi ikke lenger lever i en religiøs innstillet verden, og at vi heller ikke kan skape trosvilje hos våre medmennesker. Derimot kan vi lettere ved hjelp av den moderne psykologi trenge ned til deres motiveringer. Debatten viste at ett av nøkkelproblemene i dagens situasjon er misjonsspørsmålet. Sakramentets «emballasje» er ikke det misjonsforkynnelsen? Hvordan vil vi omskrive den kerygmatiske teologi «Omvend dere — Guds rike er kommet nær» i dag?

Katekesen gjelder de som kommer til oss — misjonsforkynnelsen de som ikke kommer.

Før man gikk over til gruppediskusjonene, fikk man en innføring i baptistenes dåpsyn og -praksis ved pastor Kyrø-Rasmussen fra Baptistsamfundet. Før baptistene er dåpen prinsipielt en omvendelsesdåp, en bekjennelse, sa han bl. a., og spebarnsdåp kommer følgelig ikke på tale. Det var forøvrig allerede hevdet fra katolsk hold at vår dåpsteologi bygger på voksendåp selv om det er barnedåpen som blir praktisert. Pastor P. Exner fra folkekirken ga oss et innblikk i sine erfaringer fra foreldrenes forberedelse før barnedåpen. Disse var stort sett vel motivert psykologisk for en slik forberedelse, og samtalene var ofte meget fruktbare.

Gruppene arbeidet derefter med målsetningen for forberedelsen til dåp. Dette skjer ved å bibringe forståelse av foreldrenes trosbekjennelse og betone ansvaret for barnets kristne oppdragelse. Forberedelsen burde ha minimumsvarighet, og det ble også uttrykt ønske om en felles praksis for hele bispedømmet om dette var mulig. Dog med hensyntagen til de mange unntagelsestilfelle som alltid dukker opp.

«Normaltilfelle» ble definert som foreldre som i det minste har et visst positivt forhold til Kirken. Begge foreldre — og da særlig den ikke-katolske part om dette er tilfelle — deltar i forberedelsen. Det er også ønskelig å ha med fadderne.

Kateketsentralen ble bedt om å utarbeide en veiledning for denne katekese for prestene. Det bør også lages en folder som i korte trekk redegjør for viktigheten av denne forberedelse, kommer med praktiske opplysninger osv. Denne mottar så foreldrene ved barnets fødsel eller før. Endelig ble det hevdet at søndagsmessen bør være det normale tidspunkt for dåpen i og med at det er et menighetsanliggende og innlemmelse i et Åndens fellesskap. Likeledes at det er sognepresten som har hovedansvaret for forberedelsen og bør være orientert om denne om en annen prest foretar den og derefter meddeler dåpen.

En av gruppene tok seg av de rent teologiske spørsmål vedrørende det nye rituale for spebarnsdåp. Hovedvekten i ritualet ligger på de positive verdier dåpen meddeler oss og er uttrykt ved klassiske begreper og bilder fra NT og den kirkelige tradisjon. Arvesynden er disse positive verdiers fravær (privatio), og ellers holder man seg til Tridentinerkonsilets lære og uttrykker den i de paulinske kategorier.

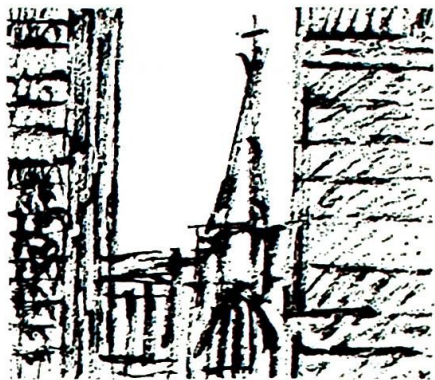
Ritualet vil også forebygge evt. misforståelser som f. eks.:

■ at arvesynden er identisk med en besettelse av onde makter (kfr. exorcismene i det gamle rituale)

døpte hedninger”

IKKERS BISKOP

■ at dåpen under alle omstendigheter skal meddeles så hurtig som mulig etter barnets fødsel (quam primum). En evt. utsettelse av dåpen vil ikke si et nytt syn på arvesynden, men en fornyet forståelse for den nødvendige sammenheng mellom tro og dåp.

■ Problemet om dåpen som eksklusivt frelsesmiddel løses ikke uttrykkelig av det nye rituale, men innebærer heller ikke at et udøpt barn går fortapt.

Konferansens annet hovedpunkt var fermingen. P. Irenæus Capellen som her innledet, fremholdt at det ikke kunne være på tale med en fornyelse (renovatio) av dåpsløftene i og med at barna ikke selv tidligere hadde avlagt dem.

Hva er ellers fermingens egentlige øyeblikk? Eller særlige nådegave? Dette ble drøftet i grupper, likeledes andre viktige pastorale spørsmål som f. eks. alderen for å motta dette sakrament. I Danmark har man imidlertid til nå praktisert en ikke-sakramentell trosbekjennelse (trosbekræftelse) i 14-årsalderen også av folkereligjøre grunner da denne finner sted på samme tid som folkekirkenes konfirmasjon. Det ble understreket at om denne skulle fastholdes, måtte den i høyere grad være en frivillig handling og så langt det er mulig, ta avstand fra ytre hensyn (gaver, fest osv.). Altså i samme linje som den vår norske biskop har fremholdt når det gjelder vår konfirmasjonspraksis.

Fermingen bør være en bevisstgjøring av dåpsløftet — ikke en sakramentsmagi (P. Kreienbühl). Egentlig er det hva voksendåp ellers er (p. Jong). Det kom frem mange

interessante innlegg i denne debatt, og spørsmålet ble også belyst ut fra erfaringer fra norsk hold. Ikke minst når det gjaldt den to-årige ungdomskatekese man praktiserer flere steder i vårt land og som normalt fører frem til mottagelsen av fermingens sakrament ved utløpet av 9. skoleår.

Bispekonferansen står forøvrig fritt til å velge alderen ut fra de enkelte lands ønsker og forhold. Det ble også drøftet hvem som skulle meddele dette sakrament, og at det var å foretrekke at biskopen så langt han maktet det, selv kom rundt til menighetene.

Det hersker forøvrig i Danmark (som i Norge) en viss sprogforvirring idet man opererer med to begrep, konfirmasjon og firmelse/ferming som ikke dekker samme realitet. I tillegg til dette har man også i Danmark trosbekræftelsen som faktisk hører med i det nye fermingsrituale. En fullgod oversettelse av «formula sacramenti»: «accipe signaculum doni Spiritus Sancti» ble også etterlyst.

Det var givende å være med på dette prestemøtet, og selvom meningene ofte var høyst forskjellige, var det en tydelig velvilje til å lytte til hverandres standpunkter. Erfaringer fra de tiltak som nå vil bli satt ut i livet, vil så gi resultatet av drøftelsene. Det er også viktig med en god kommunikasjon mellom våre nordiske land som jo befinner seg i den noenlunde samme pastoralesituasjon. Det var derfor et meget positivt tiltak at Kateketsentralene i Sverige og Norge kunne være representert og således formidle drøftelsene videre til sine respektive land.»

ANTI-KAPITALISME OG KRISTENDOM

Av Kjell Svendsen

Dr. philos Jan Brøgger har et innlegg med ovenstående tittel i St. Olav nr. 21, og det er så fullt av aggressiv uforstand at det er nødvendig å reagere! Det er meget nedslående at et intelligent menneske kan ha så liten forståelse for nødvendigheten av den samfunnskritikk som kommer fra stadig flere kretser — således også fra katolikker.

La meg for ordens skyld gjøre oppmerksom på at jeg ikke er advokat

for sosialisme, marxisme eller noen annen form for politisk ideologi. Men det dreier seg om å forstå bakgrunnen for ideologiene, og når jeg reagerer på Jan Brøggers artikkel, er det fordi den er intellektuelt uredelig.

Forfatterens påstand om at «det er for tiden moderne å være venstreradikal» rommer mer enn uforstand — den er en direkte nedvurdering av det alvorlige intellektuelle arbeid som samfunnskritikken er. Å trekke frem

Rød Front og Det norske Studenter-samfund for å stemple venstreradikalismen som en slags politisk «haute couture» er meningsløst, og en grov fordreining av de dimensjoner som radikal samfunnskritikk har.

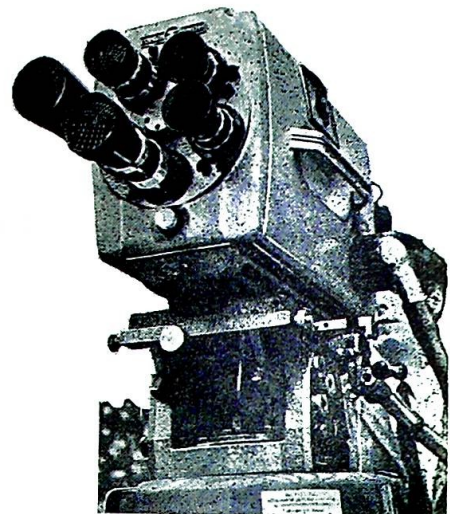
For det første er ikke samfunnskritikken noe motefenomen, men en del av den politiske kultur, og finnes i de fleste samfunn. For det annet er samfunnskritikk en intellektuell virk-

Fort's. side 351

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> Akersveien 5 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke</i> , Franciskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 12.30 18.30	11.00 — —
<i>Vår Frue Villars kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 18 21	9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 25 73 53 - 25 77 07	9.30	—
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	9.00	11.00
KRISTIANSAND S: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 255		11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyeveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og prestegården tlf. 21 214		
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabethsøstre</i> Mellomvn. 47, tlf. 81 487	8.00	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikal kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1.VII—31.VIII St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00 8.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER OG KOMMEN- TARER

Det er enkelte ganger nødvendig at denne redaksjon ganske enkelt gjengir nyheter fra andre katolske blad i Skandinavia — bl. a. for at våre lesere ikke skal innbille seg at dagens katolske verden og ST. OLAVS verden er to helt forskjellige ting. Våre venner i nabolandene forstår sikkert dette og tilgir oss

Denne gang noen nyheter fra KATOLSK FORUM i København:

Ifølge en artikkel i det italienske dagblad »Il Giorno« vil der på kuriens skrivebord snart ligge et utkast fra pave Paul VI til en reform af konklavet, skriver »Frankfurter Allgemeine Zeitung«. Hvis reformen bliver gjennomført, som den er udarbejdet af paven, og der ikke foretages begrænsninger i den, vil det medføre en mere radikal fornyelse end de øvrige 32 reformer af pavevalget, der hidtil er gennemført siden 1274. Ifølge pavens plan skal kardinalerne ikke længere have førstetret til at vælge paven. Det skal ikke mere som hidtil være alle kardinalerne og kun kardinalerne, der vælger. De kardinaler, der er »gået på pension« og som har opgivet ledelsen af deres bispedømme, fordi de har nået aldersgrænsen på 75, skal være udelukket fra konklavet. Ud over de kardinaler, der er over 80 år, og som paven allerede med sit dekret af november 1970 har udelukket fra deltagelse i pavevalget, skal også de ikke fungerende kurie-kardinaler være udelukket fra valget.

Dersom reformen gennemføres i overensstemmelse med forslaget, må 40 ud af de for øjeblikket 108 medlemmer af kardinalkollegiet

nøjes med fra deres private vinduer at se den hvide røg, som tilkendegiver at der er valgt en ny pave, stige op af skorstenen fra Det Sixtinske Kapel. I stedet vil deltagelsen i pavevalget blive udstrakt til også at omfatte formændene eller de delegerede fra de 115 bispekonferencer verden over. Sammen med dem vil de 20 ledere af afdelingerne i kurien få deres plads blandt vælgerne. Effektiv tjeneste i den universelle kirkes og de lokale kirkers ledelse skal være bestemmende for deltagelsen i konklavet. Der vil i givet fald også ske andre ændringer i bestemmelserne vedrørende konklavet, bl. a. med hensyn til den skik at afsondre valgdeltagerne fra omverdenen.

Ærkebiskoppen af Genua, kardinal Siri, formanden for kongregationen for tros læren, kardinal Seper og hans forgænger, kardinal Ottaviani betragtes som motstandere af planen. Kardinal Siri er af den opfattelse, at kun Kirken i Rom har beføjelse til at vælge sin biskop, dvs. paven. Eftersom kardinalerne tilhører Kirken i Rom, er det dem alene, der har denne ret. En større valgforsamling vil være langt lettere at påvirke. Skikken med at afskære konklavet fra omverdenen betegnes af Siri som et væsentligt middel til at forhindre, at valget påvirkes af kræfter udefra. »Såvel supermagterne som de mindre magter har kun alt for stor interesse i at vide, at den højeste moralske myndighed i verden enten af hengivenhed eller af svagheit står på deres side,« skriver kardinal Siri i tidsskriftet »Re-

novatia«, hvor han fremfører sine indvendinger. Til gengæld befinder ærkebiskoppen af Torino, kardinal Pellegrino sig i første række blandt dem, der anser det for nødvendigt ikke bare at lægge pavevalget i hænderne på kardinalerne, men også på en anselig repræsentation for biskopperne verden over.

Den ikke-kristne verden frembyder for Kirken »et møde med historien, en dato, fastsat af Gud«. At se bort fra dette ville være til »ubodelig skade« for Kirkens fremtid, sagde pave Paul for nylig til ca. 2.000 deltagere i en italiensk kongress for pavelige missionsværker i Rom.

Paven tilskyndede alle, der har med missionsarbejde at gøre, til at bevare håbet, troen på deres arbejde og troen på Kristus.

På selve kongressen sagde formanden for kongregationen for præsterne, kardinal John J. Wright:

»Den dag, den romersk-katolske Kirke holder op med at bringe troen til nye lande og nye horisonter, vil troen dø.«

Den vil, sagde kardinalen, »netop dø i de lande, hvor den har vundet fodfæste i kraft af de første apostles bestræbelser, og hvorfra vi selv har fået den i arv.«

»Grunden er den simple,« fortsatte kardinalen, »at tro uden gerninger er død, som der står i Skriften. Derfor må vi udbrede troen, hvis vi selv vil beholde den.«

Den svenske regering har besluttet at standse loven om fri abort indtil videre.

Det hedder fra regeringsside, at man gør det, fordi man inden forelæggelsen må have yderligere oplysninger om de gynækologiske klinikers kapacitet. Den egentlige grund er dog muligvis frygt for at indføre en lov, som er blevet mødt med så hård kritik fra mange fremtrædende læger og fra alle de kristne kirker.

I stedet for at forelægge lovforslaget for den svenske rigsdag har regeringen besluttet at nedsætte en særlig arbejdsgruppe, som skal danne sig et skøn over, i hvilken grad trykket på hospitalerne vil forøges i tilfælde af, at der gives adgang til fri abort.

Allerede under den gældende ret så lempelige abortlovgivning er antallet af aborter vokset betydeligt.

Forts. neste side

En klovn

Det er bare to små historier faktisk. Først den en pater fortalte meg nylig. Da han for tyve år siden kom til Kongo, fikk han et godt råd av en annen europeer:

Ta når du har anledning til det også en indre dusj, helst en hver eftermiddag. Ellers klarer du ikke varmen.

En indre dusj, det viste seg å være en iskold whisky og soda. Og min venn sier at det hjalp når gradestokken lå på 40, og hans værelse aldri ble kjøligere enn pluss 27, selv om natten.

Vel, etter noen få år der nede kom denne pateren til Norge. Han kom i desember, det var bitende kaldt, sne og isglatt. Fært.

Han fikk med en gang et godt råd:

Ta en whisky og soda om kvelden når du har anledning til det. Det går ikke an å leve i dette klimaet uten ...

— Uten en indre dusj?

— Dusj? Nei, nei, uten en ...

— Jeg forstår, sa min venn stille og følte seg tross alt hjemme. Avstanden Leopoldville—Oslo var øyensynlig tross alt ikke så enorm.

Den neste historien handler om meg selv. Jeg er litt ustø på bena for tiden på grunn av en skarve betennelse. Jeg skjener av og til på åpen gate.

Så hendte det at jeg hadde vært på polet og kjøpt tre flasker rødvin i en eller annen anledning. Eller muligens på grunn av klimaet. Da jeg kom ut igjen med flaskene i den vanlige grå plastposen, mistet jeg et øyeblikk balansen og holdt på å gå gjennom et digert utstillingsvindu i nærheten, til et matvaremagasin.

Jeg klarte meg, men kunne ikke unngå å høre to solide damer som akkurat da kom ut fra magasinet og som nok hadde lagt merke til både mine krumspring og plastposen fra polet.

Den ene sa, ganske tydelig:

— Det er fært med den fylla, De.

Jeg strammet med opp og lot som om jeg ikke så noen. Men jeg tenkte.

I Norge kan man trenge en indre dusj av flere grunner.

Lurer på hvordan akkurat det er i Kongo?

Besøk bokhandelen

244

Vi minner om

PANDELIS PREVELAKIS

Engelen ved brønnen

Vakker og gripende roman om tvil og tro og om menneskenes ondskap. Leseren konfronteres med det evige religiøse problem: Troen på oppstandelsen og livet etter døden.

Kr. 22,-, ib. 32,-

THORLEIF BOMAN

Religiøse problemer

Norsk teolog og vitenskapsmann med internasjonalt ry henvender seg til mennesker som går omkring med spørsmål som de ikke får svar på. Ingen troslære, men «innfallsporter til kristendommen.»

Kr. 33,-

HALLVARD RIEBER-MOHN

Vår venn Johannes

Av og om pave Johannes XXIII

Levende nærbilde av en mann med hjerte, humor - ja selvironi. Vi møter mannen som i et av verdens mest ansvarsfulle og vanskelige embeter, ga inspirasjon og håp til millioner.

Billigbok kr. 14,-, ib. 24,-

FINN THORN

Arne Garborg og kristendommen

Brytninger mellom tro og tvil!

Interessant studie om Garborgs kamp med den kristne religion, hans vilje til tro og hans nagende tvil.

Kr. 32,50

Aschehoug

NYHETER

(Forts. fra forrige side)

I 1965 blev der i Sverige foretaget 6.500 legale aborter, i 1970 16.000 og i 1971 20.000. I år kommer antallet til at ligge på omkring 28.000.

De gynækologiske afdelinger på de fleste hospitaler er overbelastede. Der er steder, hvor abortsøgende kvinder må vente op til 3 måneder, før de kan blive indlagt, og samtidig forhales behandlingen af de øvrige patienter på afdelingerne.

Arsagen til, at antallet af aborter vokser så stærkt, er ikke helt klar, men der er en hel del fagfolk, der mener, at angsten for pillens eventuelle skadelige virkninger er tiltagende. Kvinderne har svært ved at finde frem til andre lige så effektive svangerskabsforebyggende midler, og de ved, at adgangen til abort er let opnåelig.

En gruppe franske katolikker har angrebet Vatikanets afvisning af at give kvinder en officiel og permanent status som akolytter og lektorer.

Den franske gren af den internationale bevægelse »Kvinder og Mænd i Kirken« har udsendt et communiqué, hvori den kritiserer det dekret, hvorved paven har givet lægmænd adgang til tjenester i kirken.

I samfundet i dag har kvinder adgang til alle mulige stillinger, men i communiquéet hedder det, at »Vatikanet fortsat ved ordet lægmand kun forstår mænd«.

Gruppen minder om en udtalelse af afdøde kardinal Jules Saliege, ærkebiskop af Toulouse fra 1928 til 1956, hvor det hedder: »Kirken må bidrage til at fremme kvindernes stilling. Civilisationens opgang eller fald beror på den plads, man giver kvinderne i den offentlige bevidsthed.«

der Kirken selv uden for denne

Gruppen spørger derefter: »Falregel, eller skal man forberede sig på at fejre dens fald?«

Den 55-årige Enriqueta Espinoza Cepeda, som hævder at være af samme slægt som Terese af Avila, har som den eneste kvindelige eremit, man hidtil har hørt om i Spanien, tilbragt de sidste 25 år i et ensomt kapel i et middelalderslot i de forrevne bjerge ved Cordoba.

»Det er ikke et liv i bod, men i fred og stilhed,« sagde hun for nylig til folk, der besøgte hende i hendes enebo.

De irske katolske biskopper har indbudt ledende folk fra Kirkernes Råd i Irland, som repræsenterer alle større protestantiske kirkesamfund i såvel Syd- som Nordirland, til en række samtaler om blandede ægteskaber og andre religiøst spændingsfyldte emner.

Repræsentanter for de katolske og protestantiske ledere mødes nu uformelt for at fastlægge en dagsorden. En dato er endnu ikke fastsat, men det siges, at begge parter er ivrige efter at få en konference i gang snarest muligt.

Den øverste for det presbyterianske kollegium i Belfast, pastor J. L. M. Haire udtaler, at sam-

talerne kommer til at betegne »et historisk gennembrud«, og at de kun kan gavne.

Kirkernes Råd i Irland, som ble oprettet i 1921, omfatter anglikanere, presbyterianere, metodister og en hel del andre protestantiske kirkesamfund. Det er klart, at de foreslåede samtaler ikke vil blive arrangeret uden modstand fra de mere konservative inden for såvel den katolske som den protestantiske kirke.

Et øjeblikkeligt resultat kunne være oprettelsen af et fælles organ, som sikrer en hurtig udveksling af oplysninger og synspunkter kirkerne imellem. For tiden er der kun få — og tidvis ingen — informationskanaler mellem de officielle katolske og protestantiske ledere.

»Kirken i Cuba har trukket sig ind i en skal,« siger den spanske pastor José M. Gonzales Euaiz efter at have deltaget i en kristen studenterkongres der i landet. Pastor Gonzales er en teolog, der i Spanien er kendt for sit radikale syn på Kirkens og samfundslivets reform.

Pastor Gonzalez betragtede i nogle henseender det marxistiske styre som en gevinst for Cuba.

»Socialismen i Cuba er ikke sekterisk, men på en eller anden måde opviser den en konstant længsel efter at vende tilbage til de traditionelle kristne værdier,« siger han.

Pastor Gonzalez har tilbragt flere uger i Cuba efter først at have taget del i den cubanske kristne økumeniske studenterbevægelses landsmøde, og han udtaler efter sit ophold der, at Kirken i Cuba »har lukket sig inde i sig selv, og at enhed og disciplin går forud for enhver tænkelig indsats for fornyelse.«

I det øvrige Latinamerika og i Spanien, tilføjer han, »har det andet Vaticankoncil givet anledning til en konfliktfyldt dynamik og har på den måde tilskyndet til fornyelse og selvransagelse«. Kirken i Cuba har ingen indre konflikter.

Den risikerer, siger pastor Gonzalez, at »fryse fast i historien, som det er sket med nogle af de ortodokse kirker midt i den muhammedanske verden«.

»Kirkens arbejde i Cuba må være at bringe evangeliet til det

BASAR

i St. Hallvard Kirkes foreningslokale, Enerhauggate 4, Oslo 6
fra søndag 19. november—mandag 27. november.

Basaren er åpen fra kl. 18 til 21.
Om søndagen også efter høymessen.

Demonstrasjon - underholdning - vakre gevinster - salgsdisk
- aftentrekning - gjennomgangslodd.

GRATIS SERVERING

Lørdag 25. november kl. 17—19 barneaften.

Mandag 27. november, kl 21: Trekning.

'nye menneske', der er fremgået af revolutionen, et nyt menneske, hvis værdinormer i overvældende grad ligner de kristne,« tilføjer pastor Gonzalez.

Biskop Francis Hsu af Hong Kong er gået i gang med at grundlægge en organisation til beskyttelse af fødselsretten, som uanset tro og ægteskabelig status skal hjælpe enhver kvinde, der ikke mener at kunne gennemføre et svangerskab uden hjælp udefra.

Biskop Hsu har selv stillet 100.000 dollar til rådighed for organisationen.

»Vi kan ikke gå fallit for en bedre sag,« sagde biskoppen til den arbejdsgruppe af katolikker i ledende stillinger inden for lægevidenskab, socialøkonomi, social velfærd, rådgivning og psykiatri, som grundlægger organisationen, om hvilken man håber, at den med tiden vil udvikle sig til en sammenslutning, der ikke udelukkende ledes af katolikker. Biskop Hsu vil dog, som dens øverste stifter, i hvert fald i begyndelsen være ansvarlig for dens virksomhed.

Man har valgt selskabets navn ut fra de to synspunkter, at det både skal afspejle det ufødte barns ret til at leve og moderens ret til at føde sit barn, hedder det i udkastet til selskabets vedtægter.

Selskabets grundlæggere siger, at de har besluttet ikke at anvende ordet »abort«, fordi deres »tilbud om hjælp udstrækker sig til alle svangre kvinder, der har brug for en sådan hjælp, og ikke bare til dem, der, hvis man overlod dem til sig selv, ville tage deres tilflugt til abort«.

DANSK- NORSK PÅ MARIAHOLM

Sør-Norges katolske kvinders sammenkomst på Mariaholm den 27.—29. oktober gav os fem trosfæller fra Danmark lejlighed til en kontakt med Norge. Sådanne kontakter var meget livlige lige efter krigen, men siden er de blevet temmelig sporadiske. Vi ved for lidt om hinanden!

Den venlige indbydelse til os danske i det katolske kvindeforbund DKKF med formanden fru Bodil Plate Petersen i spidsen havde som anledning, at lektor cand. polit. Tover Rasmussen skulle indlede en debat om »fromhedsliv og aktivitet«. Det blev fra hendes side en meget levende fremstilling på grundlag af bibel, kirkefædre og mystikere i historisk perspektiv. På troens grundlag gik de første kristne ud i socialt aktivt arbejde. Efter 1400 introducerede Thomas a Kempis subjektivismen i fromhedslivet. Man fjernede sig fra verden. Da vi fik en social lovgivning i Norden i vor tid, var det på trods af de kristne. I dag er det sådan, at de unge tror ikke os kristne. Hvordan skal vi blive troværdige?

Det tog deltagerne så fat på at drøfte i fire grupper. Alle sider af tidens religiøse problemer kom frem. For flere af de ofte meget isolerede norske katolske kvinder var der et stort behov for at tale om tingene. Til sidst kom pater Hölscher, og da blev der talt frit fra leveren, hvad præsten ikke syntes at have noget imod. Messen i det smukke kapel gav os danske lejlighed til at høre p. Norheims skønne norske messe — hvorfor bliver den ikke af og til brugt i Danmark?

Senere i Oslo fik nogen af os anledning til at møde nye vener og hilse på gamle. Ikke mindst Tove Rasmussen havde travlt med at tage rundt i byen og besøge ældre medlemmer af NKKF.

Forresten vil der muligvis til sommer blive et økumenisk møde i Norge, hvor katolikker gerne skulle være med — måske kan der så tænkes gæster også fra Danmark. Hos os har de sidste to års økumeniske møder i Århus og Lundtofte haft god norsk tilslutning. Desuden kommer i juli 1974 de store kirkedage i Haslev, hvor flere af vore katolske foreninger er medarrangører sammen med Folkekirkens frie organisationer og en række frikirker. Det bliver ganske progressivt, og da ville vi gerne se trosfæller fra Norge.

Ellen Nielsen.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Trondheim
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Tønsberg
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikals Kirke		
St. Mikals Prestegård	}	Lillestrøm
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Hønefoss
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Lillestrøm
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tromsø
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Trondheim
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Tiden er kommet

for kjøp av gode bøker, julekort, julekrybber, kunstkalendere, evighetslys, ikoner.

Kort m/konvolutter kr. 2,50, 1,75, 1,50, 0,75. - Hummelkalender kr. 13,—.

Ikonkalender kr. 42,—. - Julekrybber: Enkeltfigurer fra kr. 10,—, staller

kr. 30,—, 40,—, 50,—.

Komplette sett fra kr. 55,— til 590,—.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1

Tlf. 20 72 48

NB: Apent hver dag kl. 9—16, torsdager til kl. 17.

Siste uke før jul til kl. 18.

Det tredje standpunkt

Forts. fra side 341

alvorlig regresjon. Dr. Brøgger ville eventuelt skrive dette på den menneskelige ondskaps konto. Den menneskelige ondskap skal vi ikke underkjenne; men den gir seg — ikke minst — uttrykk i institusjoner og systemer. Det forekommer åpenbart at «forbrukersamfunnet» i sin destruktivitet er et produkt av det Pius kalte «den uhemmede frie konkurranse». Men mon ikke kapitalismen i sin seneste versjon også er i ferd med å undergrave netopp det demokrati den i sin tid bidrog til å skape: Mer uhemmet enn noensinne før skalter og valter den med mennesker etter rent økonomiske kriterier. *Frihetsidéen* hadde kapitalismen bruk for, men dens nødvendige komplement, *solidariteten*, har

den ikke kunnet finne plass for. Rotløshet, klatring og frustasjon skyldes ikke bare den menneskelige ondskap; de er også resultatet av det samfunn vi har valgt. Hvordan den teknologiske utvikling enn blir, er dette en erkjennelse vi ikke kan løpe fra stort lenger.

Det gjelder også internasjonalt. For øyeblikket er det ikke solidariteten som dominerer bildet, i vårt forhold til den tredje verden. Mer og mer innbitt verger vi vår del av kaken. Eller behøver jeg virkelig minne om hvordan f. eks. USA bruker «sin statslige styrke og innflytelse til å gjennomtvinge sine borgeres økonomiske interesser», ved aktiv støtte til diktatoriske torturist-regimer i Sør-Amerika? Dette trekket, som er blitt mer og mer fremtredende i etterkrigstidens politikk, har vært så gjennomgående, at det er umulig å la være å se det som en refleks av USA's økonomiske system.

Personlig deler jeg dr. Brøggers skepsis overfor marxismen. Men denne iver etter å lukte marxisme i enhver kritikk av det for tiden herskende økonomiske system, kan bare fremme

en polarisering mellom to alternativer: kommunisme eller kapitalisme. Jeg for min del neker å la meg sperre inne i et slikt dilemma. Det kan virke naivt å tro at noen tredje løsning kan finnes. Pius XI trodde på en slik. Undertegnede vil neppe søke den helt ad de samme linjer som Pius. Mye vann har også løpt i havet siden den gang! Men i all min ringhet tillater jeg meg likevel å hevde, at det er en naturlig ting for kristne mennesker å søke utveier også der hvor ingen utvei synes å være. For utveier kan skapes — de også. Og mon det ikke er i ferd med å skje?

ST. OLAV'S REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

BERGEN

Eches Fajrhandel

NYGARDSGT. 19

VESTA · HYGEA
MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Peter M.

KOLDERUP

Strandgaten 60

Glass - Porselen - Stentøy

OMEGA
URMAKER

FINCKELSEN

I Nygårdsgaten v/Eldorado
og
I Sletten Shopping Senter

BERGEN

$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482

BERGEN

HOPSDAL & DAHL A/S
Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforetning
TORNØEGARDEN - BERGEN

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pølsefabrikk
Tlf. 99 016 Bergen
Solheimgt. 25

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

Antikapitalisme...

Forts. fra side 345

somhet med utgangspunkt i filosofisk tenkning, og langt fra noen «politisk kultbevegelse», som Brøgger hevder. Kultbevegelser, av hvilket slag de enn er, har ikke sin styrke på det intellektuelle plan.

At samfunnskritikken i vår tid ofte vender seg mot kapitalismen, med argumenter fra sosialistisk tenkning, kan vel ikke forundre noe menneske som leser og tenker. Sosialistisk og kapitalistisk tankegang er diametrale motsetninger — den første vender seg til mennesket i samfunn med andre mennesker; solidaritet, likhet og rettferdighet er sosialismens grunnlag. Kapitalismen vender seg til individet i konkurranse med andre mennesker; den enkeltes evne til å ivareta sin tarv er således kapitalismens grunnlag.

Jan Brøgger hevder at «det kapitalistiske system ikke lenger eksisterer i sin opprinnelige form i de moderne industristater». Jeg tror dette er helt galt. Kapitalismen som system har ikke forandret seg nevneverdig — derimot er det bygget opp systemer på sosialistisk basis, systemer som i vår del av verden har maktet å oppheve det som Brøgger meget riktig kaller for «den tidlige industrialiserings redsler». (Forts. neste side)

STØTT
ST. OLAV

GI ET
GAVE-
ABONNEMENT!

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Søndag 3. desember: RETRETT fra kl. 9.30 til kl. 14.00. Leder: Pater van Vugt O.F.M.

Messe i St. Olavs kirke kl. 9.30. Frokost i Foreningslokalet.

Alle interesserte damer er velkomne.

Søndag 10. desember: Patronatsfest i Foreningslokalet etter aftenmessen. Tegningsliste utlagt på St. Josephs Institutt. Tlf. 20 27 35.

Listen inndras onsdag 6. desember.

OSLO

E. Sunde & Co. Rødleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
Fo sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S
ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

**KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER**

Jens J. Andersen

TØYENGT 2, Oslo

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gt. 6 - Oslo

Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

HODEPINE

Filmen om Mafiaen, som «St. Olav» anmeldte noen nummer tilbake (nr. 20), er fremdeles aktuell. «Gudfaren» ikke bare holder plakaten og de store inntekter. Den er blitt debatt-tema i pressen. Ikke minst i «Aftenposten», hvor Erik Egeland temperamentsfullt har gitt den og distributørene det glatte lag, for å gå forråingens ærende. Hans, og manges bekymring og sinne munnner nokså naturlig ut i spørsmålet: Hvor er Filmkontrollen? Når vi nå har en slik kontrollinstans, hva gjør den, når den ikke klipper eller totalforbyr nettopp her?

«Aftenposten» har intervjuet filmsenssor Else Germeten, (14. november) og får svar som forklarer adskillig. Hun kommer ikke inn på tanken om et totalforbud av denne verdens-sensasjonen, og en kan vel tenke seg det ramaskrik som ville reist seg, fra landsende til landsende, dersom Filmkontrollen hadde funnet på noe slikt, i dagens Norge. Det eneste den kunne gjøre, var å sette 18 års aldersgrense, og håpe det beste. Ellers har den nå hittil i år totalforbudt femten filmer, hvorav de tretten for spekulativ vold. Saksen har også vært ganske flittig, i andre filmer — mindre «seriøse» filmverk enn «Gudfaren». Enten en ser sistnevntes skildring av mafiaen som et symbolsk bilde av det moderne (amerikanske) samfunn overhodet (som både regissøren Francis Ford Coppola og hovedrolle-innehaveren Marlon Brando har antydnet det i intervjuer), eller som avsløringen av en pest på et ellers «normalt» samfunn, ville i hvert fall *avvisningen* av denne filmen, og det trolig bare på det norske marked, reist meget store stormer og problemer.

Hva Else Germeten derimot tar opp til klargjørelse, er en «hodepine» som vel få tenker på, når de skyter på Filmkontrollen, et nokså uløselig problem.

Avisen: — Man fant heller ingen grunn til å klippe bort noe i de blod-sprutende scenene i «Gudfaren»?

E. G.: — Det er klart, at klipping i en film som denne kan ha virkninger i to

retninger. Dersom man nemlig klipper bort de krasse episodene, står man i fare for å «pynte» på den i en grad, som ville gjøre den enda mere til en film om «familieidyll», med vold bare i bakgrunnen. Det er klart, at man i vurderingen av voldsepisoder også må se på filmens totale virkning, og voldsinnslagenes plass i sammenheng. Noen av oss mente filmen ville ha virket farligere, om den ikke nettopp viste hvilke brutale metoder mafiaen benytter seg av.

Det lar seg både tenke og høre, så lenge også den «seriøse» del av underholdningsfilmen rir så hemningsløst på netopp voldstemaet. Men det er tynn is. Den kunne bryte, ikke bare under nettopp Filmkontrollen, men under hele vår mentalitet og livsform. Som langt ut over hva fem ansvarsfulle mennesker i en filmkontroll har noen mulighet for å hindre eller endre, knapt nok dempe, røber alvorlige sykdomstegn. Vår gamle norske kinolov har da heller ikke forutsett noen slik situasjon. Den ble til, før disse demonene var løs, i filmkunstnerne, i distributørene (også de kommunalt folkevalgte!) i massepublikummet og i et samfunn til det ytterste usikkert og forvirret over sitt ansvar og sine normer.

Det er ikke de fem i censor-teamet det er noe i veien med. De gjør hva de kan, under tvang og nødvendigheter som *vi* — de mange — har skapt, og som må gjøre deres særlige jobb ytterst utrikelig. Var deres yrke avskaffet ved nyttår 1972, ville vi altså fått de (hittil) femten totalforbudte filmene i *illegg* til det ofte svinaktige vi allerede har gående på kinoene. Det hadde kanskje ikke gjort store forskjellen, bare vært en pølse i slaktetiden.

Ja nettopp: I slaktetiden. Der ligger problemet. Ikke i Statens kontroll. Men i vår egen, i *publikums* tvilsomme kontroll over sitt eget sinn. Bare de blåøyede stoler visst helt på den.

brm.

Anti-kapitalisme

Forts. fra forrige side

Man må tale mot bedre vitende når man, som Brøgger, benekter at «vår velstand er årsaken til den tredje verdens nød». Det er til overmål dokumentert av jagfolk at Europa og USA har bygget opp store deler av sitt næringsliv ved brutal utnyttning av arbeidskraft og naturressurser i det vi kaller den tredje verden. Denne utnyttningen foregår fremdeles, og det er dette forholdet utviklingslandene vil ha slutt på — med full rett. Det som forestår er en lignende utvikling som har foregått i de vestlige land tidligere — en omfordeling av de gode menneskene skaper ved sitt arbeid.

Industrialismens reæler består — ingen bør forundre seg over at Karl Marx' filosofi blir brukt av de undertrykte i dag, som den er blitt det tidligere. Når Brøgger kaller Marx for hatets apostel, går han meget langt ut over rimelighetens grenser. Situasjonen krever en atskillig dypere forståelse enn den Brøgger viser.

For min egen del ser jeg det som eksempel på at en slik forståelse er til stede når kristne mennesker danner en samfunnskritisk og antikapitalistisk gruppe. Disse menneskene har forstått hva det dreier seg om — og handlet derefter, i kristen og sosialistisk tradisjon. Det er ingen motsetning her.

Brøgger hevder at «drømmen om en bedre verden er i dag mer realistisk enn noensinne. Det eneste som kan velte spillet for oss nå som før er den menneskelige ondskap». La oss håpe at han har rett når det gjelder drømmen om en bedre verden. Men i den sammenheng frykter jeg ondskapen mindre enn uforstanden.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Age Ronning.
Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Per Bjørn Halvorsen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 40 pr. år.
Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 45.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.